

مِنْهُمُ

مجلس شورای اسلامی
ایران

دفتر نشر متون علمی حوزه
معاونت پژوهشی و فناوری برگزار می نماید:

معرفی و نقد کتاب
بازخوانی
همیت زرت در
سنت علوی

دکتر رقیه السادات مؤمن

ناقدان:

دکتر طاهره محسنی

استادیار بخش معارف اسلامی و دروس عمومی دانشگاه امام صادق علیه السلام

دکتر عباس مصلائی پور

دانشیار گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه امام صادق علیه السلام

چهارشنبه: ۱۴۰۰-۳-۲۶

ساعت: ۱۶-۱۴

پیوند ورود:

<https://www.skyroom.online/ch/isuw99/webinar>

مقدمه

وجود یک ذهنیت انحرافی تاریخی، و تأویلات منفی از بخشی از اقوال امیرالمؤمنین علی علیه السلام درباره زنان، که موجب متبادر شدن تنقیص و ملامت زنان از دیدگاه حضرت علی علیه السلام است، باعث شده که غالب تحقیقات و نظریه پردازی‌های موجود، معطوف به نقد و تحلیل این چند قول گردیده، و سایر اقوال و سیره عملی حضرت تنها به صورت پراکنده و موردی بیان شود، که این شکاف تحقیقاتی میان اقوال و عملکرد معصوم، نه تنها کارآیی و وضوحی را در عرصه مسایل بانوان نصیب محقق نمی نماید، بلکه عدم بررسی جامع بسترهای تاریخی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی حاکم بر عصر علوی و به طور کلی فضای صدور سنت، و عدم مقایسه سنت علوی با سایر مناهج آن دوران، به اجمال متون و تعمیق شبهات دامن می زند.

هدف

این پژوهش تلاش نمود تا با استقصای کامل سنت علوی اعم از قول و فعل، در منابع معتبر امامیه و عامه، در پرتو داده‌ها و نمونه‌های جامع و دقیق، با روش عمیق اجتهادی در استنباط احکام، به بازخوانی همه جانبه هویت زن در سنت علوی پرداخته؛ و با واکاوی بطن اقوال و افعال معصوم، به حل اصولی تعارضات احتمالی ادله اقدام نموده و با روش‌هایی که در استنباط اصل حکم وجود دارد، به چگونگی عملیاتی شدن احکام حوزه زنان در سنت علوی بپردازد و تمامیتی روشن و متعالی از هویت زن در مکتب علوی ارائه دهد.

نوع و روش تحقیق

این تحقیق از نوع کیفی بوده و به روش اسنادی مبتنی بر مدارک و کتب معتبر و مقارن حدیثی، تفسیری، تاریخی، فقهی، اصولی و تراجم؛ به تحلیل محتوای متون می‌پردازد.

بدین منظور این پژوهش با روش تحلیلی انتقادی نمونه‌های قولی و مصادیق فعلی سیره حضرت علی علیه‌السلام را از منظر فراوانی، تاریخ‌گذاری، گفتمان شناسی صدور، اعتبارسنجی مصادر و اسانید، نقد دلالتی و تعارض با دیگر روایات به بوته سنجش سپرده است و در نهایت به کشف معانی، نگرش‌ها و اولویت‌های علوی در خصوص هویت وجودی زنان دست یافته است.

فصل بندی

فصل اول : کلیات

فصل دوم : هویت معرفتی شناختی زن از
منظر علوی

فصل سوم و چهارم: هویت فعلیتی خارجی
زن از منظر علوی

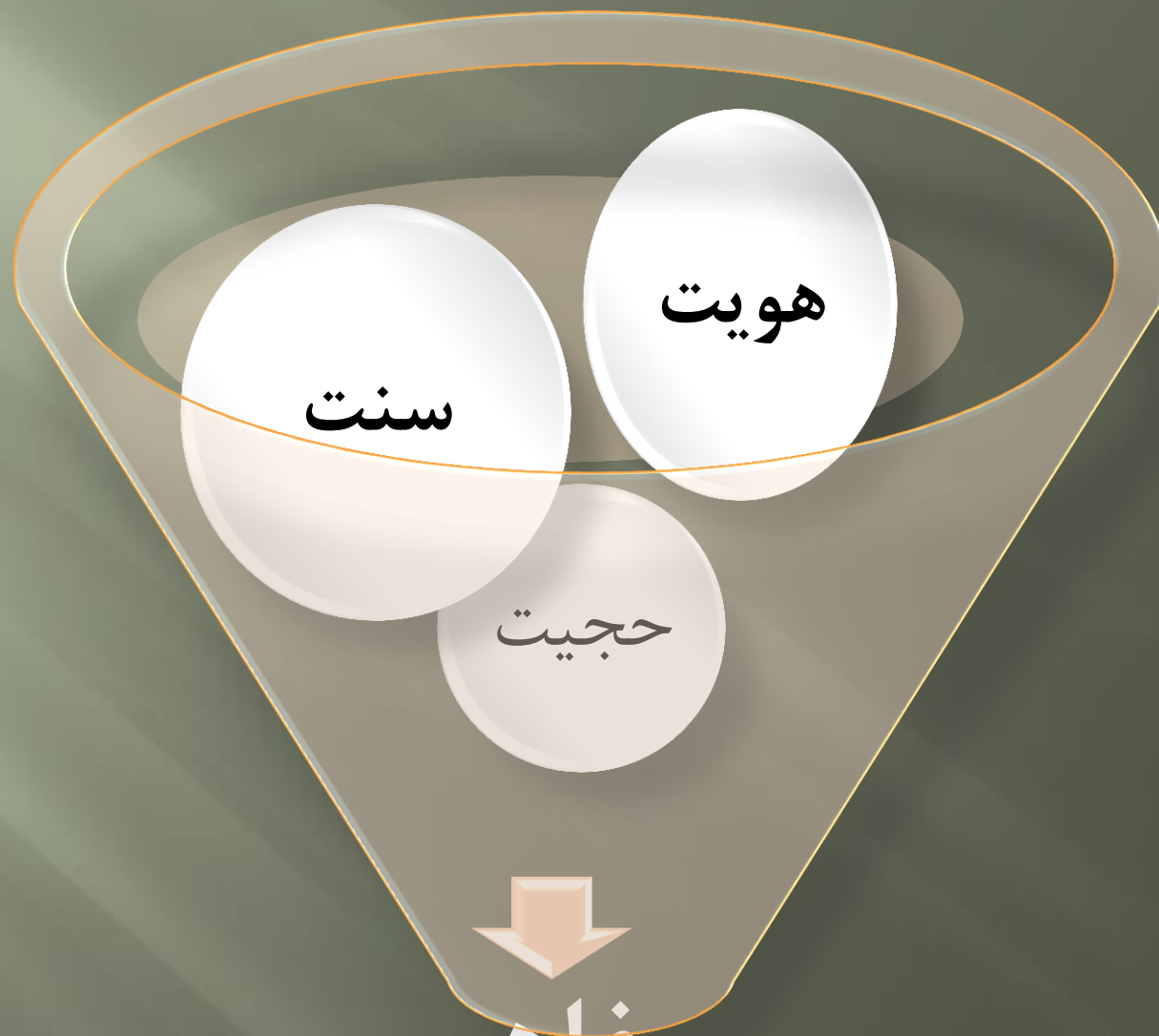
مقدمات

مفهوم شناسی
اصطلاحات

مبانی حجیت فعل
معصوم

کلیات

مفاهیم

▣ نتایج فصل اول

۱- کلیه افعال حضرت علی علیه السلام، به استثنای مواردی که بیان و ظهوری ندارند، حجت بوده و منشأ استنباط و استخراج اصول و قواعد کلی و جزئی حاکم بر امور زنان می باشند.

۲- در صورتی که اقوال منسوب منقصدت آمیز و افعال سراسر تکریم کننده حضرت، به مرتبه حجیت دلیل رسیده و تعارضی بین آنها ظاهر شود، بهترین راه حل تعارض، مرجحی چون ارائه روایات به کتاب خدا، سنت متواتره قطعی و عقل محض است. در این صورت مواردی که با اصل کرامت و انسانیت زن در آیات الهی تعارض داشته باشند ساقط گردیده و از حیطه بحث خارج می شوند.

ماهیت و استعداد
وجودی زنان

قابلیت و استعداد عقلی
زنان

قابلیت و استعداد دینی
زنان

هویت معرفتی شناختی
زن از منظر علوی

ماهیت و استعداد وجودی زنان

قابلیت و استعداد عقلی زنان

قابلیت و استعداد عقلی زنان

قابلیت و استعداد دینی زنان

روایات نقصان دینی
زنان

روایات نقصان ایمانی
زنان

روایات طالب دنیا
دانستن زنان

روایات دال بر تضعیف
ایمان مردان به واسطه
زنان

روایات فتنه انگاشتن
زنان

روایات مانع عبودیت
خدا دانستن زنان

روایات شر انگاشتن
زنان

هویت فعلیتی خارجی زن
از منظر علوی

جایگاه و فعالیت‌های نظامی
زنان در سنت علوی

(رویکرد نظامی، سیاسی،
حقوقی)

جایگاه و فعالیت‌های
سیاسی زنان در سنت
علوی

جایگاه و فعالیت‌های
حقوقی زنان در سنت
علوی

جایگاه و فعالیتهای نظامی زنان در سنت علوی

فعالیت اطلاعاتی زنان در عرصه جهاد

فعالیت فرهنگی تبلیغی زنان در عرصه جهاد

حضور فعال نظامی زنان در عرصه جهاد

فعالیت تدارکاتی و درمانی زنان در جهاد

جایگاه و فعالیتهای سیاسی زنان در سنت علوی

تبیین فعالیت سیاسی بانوان در عصر نبوی

تأیید و تحکیم فعالیتهای سیاسی زنان در عصر علوی

جایگاه سیاسی فاطمه زهرا سلام الله علیها

فعالیت سیاسی ام سلمه همسر پیامبر

فعالیت سیاسی اسماء بنت عمیس

جایگاه و فعالیتهای حقوقی زنان در سنت علوی

جایگاه علمی قضایی حضرت علی علیه السلام

اصل تساوی افراد در برابر عدالت و قانون

اصل فردی بودن مجازاتها

اصل کرامت انسانی و منع خشونت و شکنجه

تبیین و تأسیس ادله اثبات دعاوی

کاربرد دستاوردهای علمی در کشف حقیقت قضایی

استفاده از علوم غیبیه

فصل چهارم

هویت فعلیتی خارجی زن
از منظر علوی

(رویکرد خانوادگی،
فرهنگی)

جایگاه زنان در سیره
خانوادگی حضرت علی
علیه السلام

جایگاه زنان در سیره
فرهنگی حضرت علی علیه-
السلام

جایگاه زنان در سیره خانوادگی حضرت علی علیه السلام

جلوه ها و اصول همسرداری حضرت علی علیه السلام

مباهات و افتخار حضرت
علی به همسری فاطمه
علیهما السلام

اثبات حجیت سیره فاطمی
با سیره علوی

رکن ولایت بودن حضرت
زهرا سلام الله علیها در
بیان امیرالمومنین

سیره علوی در بزرگداشت
حضرت زهرا پس از شهادت

منزلت و جایگاه حضرت
زهرا سلام الله علیها نزد
امیرالمومنین علیه السلام

سیره علوی در عرصه روابط
زوجین

سیره علوی در عرصه روابط زوجین

اصل رضایتمندی از زندگی مشترک

اصل تفاهم و همدلی زوجین در زندگی

اصل تقدم خواست همسر بر خویشان

اصل تلاش و ایثار برای تأمین نیازهای خانواده

اصل مشورت در خانواده

اصل شادی و تفریح در خانواده

اصل مشارکت و تقسیم کار در امور خانه

جایگاه زنان در سیره فرهنگی حضرت علی علیه السلام

مبارزه با جهل عمومی و
ارتقای جایگاه علمی زنان

مبارزه با سنتهای جاهلی
احیا شده در خصوص زنان

اعتبار بخشی به جایگاه
انسانی زنان در جامعه

فعالیت های فرهنگی امام
علی علیه السلام در
خصوص زنان

مبارزه با جهل عمومی و ارتقای جایگاه علمی

ترویج عمومی
دانش و آموزش
عالی بانوان در
جامعه

پی یزی شالوده
آموزش در خانواده

ضرورت و اهمیت
ارتقای علمی زنان
در سنت علوی

همراهی علمی
حضرت علی با
حضرت زهرا
علیهماالسلام

تاکید بر آموزش
دختران خانواده

ارتقای سطح علمی
بانوان خدمتکار
خانه

مبارزه با سنتهای جاهلی احیا شده در خصوص زنان

رسوب اندیشه و بینش
جاهلی در جامعه

نگرش به زن و چگونگی
سلوک با وی در سیره
خلفای پس از پیامبر

احیای فرهنگ نکوداشت
زنان در سیره علوی

حسن خلق و شفقت
نسبت به زنان

حمایت و دلجویی مادی و
معنوی از زنان نیازمند

اعتبار بخشی به جایگاه انسانی زنان در جامعه

نفی هرگونه توجه شهوانی به زنان در اجتماع

فرهنگ سلام کردن به زنان

اجرای عدالت و حمایت از حقوق انسانی زنان

أَشْهَدُ أَنَّكَ جَاهَدْتَ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ

